

HALK DANSLARINDA YENİ BİR ARAYIŞ

(Baştarafı Sayfa 9'da)

lar bu nedenle, genellikle "canlandırıcı sanatlar" kavramı altında toplanır. "Sanatsal Yorumlama" yaratım sonrası bir olaydır; yorumlanacak yapının özünü, yaptıktaki düşünce kapsamı açısından içeriğini ve üslupsal özelliklerini kavraması gerekir. Bütün bu tür olaylar içinde yer alan sanatçılar, yorumculardır, müzik alanında şef, müzisyen ve şarkıcılar, tiyatro alanında yönetmen, oyuncu, dekorcu; dansta koreografe dansçılar. Yorumcular bir sanat yapısının alımlayıcı kitle karşısında edilgen bir aracı olmayıp, yaptıkları sanatsal yorumlamalarla yapının bildirimine katkıda bulunurlar. Hakikatabağı bir Sanatsal Yorumlama'nın sanatçının dünya görüşü açısından büyük önemi vardır. Belli bir sanat yapısının içeriği ve güncel toplumsal önemi ne denli derin bilimsel yorumlamalara dayanılarak kavranırsa, o denli inandırıcı ve gerçekçi olur.

Sanatsal yorumlamanın yukarıdaki anlamından aşağıdaki cümlelerin altını çizmek istiyorum.

"Sanatsal Yorumlama" yaratım sonrası bir olaydır; yorumlanacak yapının özünü, yaptıktaki düşünce kapsamı açısından içeriğini ve üslupsal özelliklerini kavraması gerekir. KKTC özelinde 15-16 halk dansları ekibinin oynadığı oyunların Otantik, Eleborate ve Stilize olup olmadığı sorusuna yanıt aranıyorsa, hangisinin ne yaptığı konusunda henüz ortak bir fikre ulaşılmış olmadığı anlaşılır. Yani oyunlarımız bilimsel araştırmalar neticesi yaratım safhasını tamamlamamıştır. Dolayısıyla birçok halk oyunumuzun özü ve içeriği kavranmış değildir. Halk oyunlarımızın bilimsel araştırmalar neticesi özü ve içeriği kavrandıktan sonra yeni arayışlara yönelirsek daha inandırıcı ve gerçekçi olabileceğimiz inancındayım.

Halk Sanatları Derneği gibi güzide dernekle- rin yaptıkları yeni atılımlarla kültürümüze katkıları, tartışılmayacak bir gerçek. Ancak daha ileri aşamalara geçmek yerine, şu anda içerisinde bulunduğumuz karmaşık koşullara gerçekçi ve inandırıcı bir anlayışla karşı çıkmaya çalışıp, kültürel sorunlarımızı çözüp, bir berraklık kazandırmanın daha güncel olduğu da bir gerçek. Bu konuda bir kurumun eksikliği kaç yıldır tartışıldığı halde henüz bir netice alınamamıştır. Halk oyunları konusunda herkes istediği gibi davranmaktadır. Bu da oyunlarımızın gün geçtikçe yozlaşmasına neden olmaktadır.

Ben Fransız Halk Dansları Uzmanı olan Jean Roche gibi bir uzman değilim, ancak bildiğim bir gerçek bazı değerli maden cevherlerinin en değerlilerinin doğada buldukları, hiçbir işleme tabii tutulmadıkları şekillerinin olduğudur.

Gerçeklik ve inandırıcılık açısından "Otantik" oyunlarımızın ne denli önemli olduğu inancımı vurgulamamın bu aşamada faydalı olacağı inancındayım.

1-

KONUK YAZAR

Halk Danslarında Yeni Bir Arayış Üzerine

Erdoğan AKÜN

Halk Sanatları Derneği (HAS-DER) ülkemizde "Halkbilim" alanında bugüne değin gerçekçi ve özverili çalışmalar yapmış, kendilerini bu konuda eğitmiş ve bu alanda verimli olabilecek gençlerden oluşan, kuruluşundan günümüze değin, halkbilimi alanında birçok konuya öncülük etmiş bir dernek. "Köyden Şehere Merhaba", "Arayış Folklor Sergisi", "Halkbilim Dergisi", ilk zamanlar Eğitim Bakanlığının oynanmamasına karşı çıktığı ancak zaman aşımında kendiliğinden kabul edilen, "sayısız halk oyunu" ve nihayet "Stilize Halk Dansları".

İki yüz elli Alman bilim adamınca yazılan çok geniş ve kapsamlı bir çalışmayı temel alan kültür olgularını bilimsel bir tutarlılıkla ele alan ansiklopedik bir başvuru kitabı olan "Kültür Sözlüğü"nden bir kavrama bu aşamada dikkat çekmek istiyorum.

AVANGARTÇILIK: Fransızcada öncü anlamına gelen avangarde sözcüğünden türetilmiş bir kavram olup, 1848 Fransız Devrimi'nin hazırlık yılları sırasında, toplumun dönüşüme uğratılması yanında yer alan sanatçı ve yazar-

YeniDüzen 20.3.1990